7/19809

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

26/02/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 12/01/2007 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-28600 sayılı yazı,
b) 19/01/2007 tarihli ve 40 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19809 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/19809

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

Sayın Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/19809 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- a) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları" kenar başlıklı 9. maddesinde,

"(1) Yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlilerine sahip, firara karşı teknik, mekanik, elektronik ve fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları sürekli kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasların geçerli olduğu sıkı güvenlik rejimine tâbi hükümlülerin bir veya üç kişilik odalarda barındırıldıkları tesislerdir. Bu kurumlarda bireysel veya grup hâlinde iyileştirme yöntemleri uygulanır.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olanlar ile süresine bakılmaksızın, suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, yönetmek veya bu örgütün faaliyeti çerçevesinde, Türk Ceza Kanununda yer alan;

a) İnsanlığa karşı suçlardan (madde 77, 78),

b) Kasten öldürme suçlarından (madde 81, 82),

c) Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan (madde 188),

d) Devletin güvenliğine karşı suçlardan (madde 302, 303, 304, 307, 308),

e) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlardan (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315),

Mahkûm olanların cezaları, bu kurumlarda infaz edilir.

(3) Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usûllerine ısrarla karşı koyanlar bu kurumlara gönderilirler.

(4) Birinci fıkrada tanımı yapılan kurumların ihtiyacı karşılama bakımından yetersiz olması hâlinde, diğer kapalı ceza infaz kurumlarının yüksek güvenlikli bölümleri kullanılır.

(5) Müebbet hapis cezasına hükümlülerden, 107 nci maddede belirtilen koşullu salıverilme süresinin üçte ikisini, süreli hapis cezasına hükümlülerden toplam cezalarının üçte birini, üçüncü fıkrada belirtilen hükümlülerden geriye kalan toplam cezalarının üçte birini bu kurumlarda geçirerek iyi hâl gösterenlerin, tutum ve kişiliklerine uygun diğer ceza infaz kurumlarına gönderilmelerine karar verilebilir."

b) 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun "İnfaz hâkimliklerinin görevleri" kenar başlıklı 4. maddesinde, "İnfaz hâkimliklerinin görevleri şunlardır:

1. Hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumları ve tutukevlerine kabul edilmeleri, yerleştirilmeleri, barındırılmaları, ısıtılmaları ve giydirilmeleri, beslenmeleri, temizliklerinin sağlanması, bedensel ve ruhsal sağlıklarının korunması amacıyla muayene ve tedavilerinin yaptırılması, dışarıyla ilişkileri, çalıştırılmaları gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

2. Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahedeye tabi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

3. Hükümlü ve tutuklular hakkında alınan disiplin tedbirleri ve verilen disiplin cezalarının kanun, tüzük veya yönetmelik hükümleri ile genelgelere aykırı olduğu iddiasıyla yapılan şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak.

4. Ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurullarının kendi yetki alanlarına giren ceza infaz kurumları ve tutukevlerindeki tespitleri ile ilgili olarak düzenleyip intikal ettirdikleri raporları inceleyerek, varsa şikâyet niteliğindeki konular hakkında karar vermek.

5. Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Kanunlarda başka bir yargı merciine bırakılan konulara ilişkin hükümler saklıdır."

Hükmünün yer aldığı malûmlarıdır.

II- a) F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarını protesto amacıyla ölüm orucu veya açlık grevi eylemleri yapan hükümlü ve tutuklulardan yapılan tıbbî müdahalelere rağmen bugüne kadar yaşamlarını yitirenlerin sayısının toplam 46 olduğu; bunlardan 44'ünün tedavi görmek amacıyla kaldırıldıkları hastanelerde eylemlerini devam ettirmelerinin neticesinde, 1 kişinin ceza infaz kurumunda ve diğer 1 kişinin ise hastaneye götürülürken hayatını kaybettiği; soru önergesinde sözü edilen eylemlerde yaşamını yitirenlerin sayısının 122 olduğuna ilişkin bilgilerin ise gerçeği yansıtmadığı;

b) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular tarafından 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 4. maddesi kapsamındaki her konuya ilişkin yapılan şikâyet ve başvurunun infaz hâkimlikleri tarafından incelendiği ve verilen kararların istatistikî olarak kayıt altına alındığı; ancak söz konusu şikâyet ve başvurularla ilgili istatistikî bilgilerin yüksek güvenlikli kurumlar ve normal güvenlikli kurumlar şeklinde ayırımının yapılmaması sebebiyle F tipi yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarındaki fizikî koşullar ve yönetim tarzı hakkında son dört yılda infaz hâkimliklerine yapılan şikâyetlerin sayısına ve sonuçlarına ilişkin ayrı bir istatistikî verinin bulunmadığı;

c) F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarının, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Tehlikeli Tutuklu ve Hükümlülerin İyileştirilmesi ve Hapsedilmeleri ile İlgili R (82) 17 sayılı Tavsiye Kararına uygun olarak inşa edildiği ve Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi ile Avrupa Parlamentosu Heyetinin F tipi yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında yaptıkları incelemeler sonucunda düzenledikleri raporlarında, buralardaki hapsedilme şartlarının Avrupa standartlarına uygun olduğunun belirtildiği;

Söz konusu kurumların, koğuş sisteminin yarattığı, haraç alma, koğuş ağalığı, tünel kazma, firar etme, isyan çıkarma, örgütsel infazlar yapma gibi sıkıntıları giderecek, mahkûmlara çağdaş ve insanca yaşam olanakları sağlayacak fizikî ortamlara sahip bulunmalarına karşılık, koğuş hâkimiyetini ve dolayısıyla örgüt otoritesini ortadan kaldırmaları sebebiyle, bu kurumlara karşı ve yürütülen çalışmaların engellenmesi amacıyla bazı örgütlere mensup hükümlü ve tutuklularca, yaygın biçimde yıpratma kampanyasının yürütüldüğü ve gerçeklerin çarpıtılmaya çalışıldığı;

III- Devletimizin ölüm oruçlarının ve açlık grevlerinin sona erdirilmesi için gerekli çabayı gösterdiği ve bu kurumlardaki infaz rejiminin iyileştirilmesi için yapılan çalışmalar çerçevesinde;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

a) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununda 01/05/2001 tarihli ve 4666 sayılı Kanunla yapılan değişiklik çerçevesinde, hükümlü ve tutuklulara tanınan hakların, 5275 sayılı Kanun ve buna dayanılarak çıkarılan tüzük ve diğer mevzuat çerçevesinde korunduğu; hükümlü ve tutukluların, kütüphane ve dershanelerde eğitim çalışmaları yapmalarına; açık futbol sahası ile kapalı spor salonlarında futbol, voleybol, basketbol, masa tenisi gibi sportif faaliyette bulunmalarına; işyurdu atölyelerinde meslek kazandırma ve işyurdu çalışmaları ile çok amaçlı salonda sosyal ve kültürel etkinliklere katılmalarına; belgelendirmeleri koşuluyla bazı akrabaları ile haftalık olarak on dakika süre ile telefonla görüşmelerine; radyo, televizyon yayınları ile internet erişim imkânlarından yararlanmalarına; anne, baba, eş, çocuk ve torunlarıyla ayda bir gün açık görüş yapmalarına; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlüler için aile bireylerinden bir kısmıyla onbeş gün aralıklarla ve günde bir saati geçmemek üzere kapalı görüş yapmalarına; diğer cezalara mahkûm edilmiş hükümlüler için ise ayda üç defa kapalı görüş yapmalarına imkân tanındığı;

b) 22/01/2007 tarihli ve 45/1 No.lu Genelge uyarınca hükümlü ve tutuklulardan isteyenlerin, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından tespit edilecek on kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve kurum idaresinin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde, haftada toplam on saati aşmayacak şekilde sohbet amacıyla bir araya gelmelerine imkân sağlandığı;

Ortak alanlardan faydalanmak isteyen hükümlü ve tutukluların, işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmalarının sağlandığı; programın süresi ve katılacak hükümlü ile tutuklu sayısının her programın özelliği, güvenlik koşulları ve kurum imkânlarının dikkate alınarak belirlendiği; aynı hükümlü veya tutuklunun birden çok programa katılabildiği gibi faaliyet ve uygulama programının değiştirilmesini isteme hakkına da sahip olduğu;

F tipi yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında barındırılanların gün içerisinde bir araya getirilmelerine yönelik herhangi bir sınırlamanın bulunmadığı; yukarıda sayılan imkânlardan yararlanma şartlarını taşıyan hükümlülerin, mesai saatleri içinde olmak kaydıyla, birçok kez bir araya gelebildikleri;

c) Hükümlü ve tutukluların muayene ve tedavi istekleri ile sağlık denetimi ve hastaneye sevklerinin 5275 sayılı Kanunun 71, 78, 79 ve 80. maddelerinde düzenlendiği; bu maddelere göre, hükümlü ve tutuklunun, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahip olduğu; acil veya olağan muayene ve tedavinin öncelikle kurum revirinde kurum hekimi tarafından, bunun mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirildikleri; Sağlık Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile üniversitelerin sağlık kuruluşlarının, hükümlülerin tedavileri bakımından gerekli yardımları yapmakla görevli oldukları; genel veya hastalık nedeniyle yapılan tüm muayene ve tedavi sonuçlarının, sağlık izleme kartına işlendiği ve dosyada saklandığı;

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün, ceza infaz kurumu tabibinin görevlerini düzenleyen 25. maddesindeki "Kurumda ortaya çıkan hastalıklar ve bu hastalıkların önlenmesi için alınacak tedbirler ile beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sağlık şartlarına uygun bir şekilde yürütülüp yürütülmediğine ilişkin hususları tespit etmek maksadıyla, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek hazırlayacağı raporu kurum en üst amirine sunar ve sağlık istatistiklerini

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

düzenler." hükmü çerçevesinde, kurum hekiminin, kurumu ayda en az bir kez denetleyerek genel ve özel önlem alınması gereken hastalıklar ile kurumda sağlık koşulları yönünden alınması gereken önerileri içeren bir rapor düzenlediği ve kurum yönetimine verdiği; hükümlünün sağlık nedeniyle hastaneye sevkine gerek duyulduğunda durumun, kurum hekimi tarafından derhâl bir raporla ceza infaz kurumu yönetimine bildirildiği;

Sadece F tipi yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumlarında değil Ülkemizdeki tüm ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetlerinin büyük bir titizlik ve düzen içinde yürütüldüğü; ceza infaz kurumları gibi toplu hâlde yaşanılan yerlerde, sağlık hizmetlerinin sunulmasının halk sağlığı bakımından taşıdığı önemin yanı sıra tutuklu ve hükümlülerin sağlık hizmetine erişimde kısıtlı ve tümüyle infaz kurumuna bağlı olmaları sebebiyle özellikli konumda bulunduklarından bu kişileri acı ve mağduriyetten koruyacak fiziksel ve ruhsal sağlık hizmetlerine ehemmiyet verildiği;

d) Ceza infaz kurumlarımızın daha iyi yönetilmesi için bilimsel verilerden yararlanmanın, yönetim sistemimizin temel ilkelerinden biri olduğu; akademik çevreler ve lisansüstü eğitim yapan kişiler tarafından, infaz kurumlarında bilimsel araştırma yapma talebinde bir artış gözlendiği; yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkan eserden bir nüshanın Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne göndermeleri kaydıyla bilimsel araştırmaların teşvik edildiği;

Ceza infaz kurumlarında görev yapan uzman ve diğer kişilerin yararlanabilmesi için, yüksek lisans ve doktora tezlerine ait listelerin güncellenerek "www.cte.adalet.gov.tr" internet adresinde yayımlandığı;

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan